

Ylöjärven kaupunki

Perusopetuksen ohjaussuunnitelma

01.08.2021

Sisällysluettelo

1.	ARVOT JA PERIAATTEET	2
2.	TOIMINTAMALLIT	4
3.	OPINTO-OHJAAJAN TYÖNKUVA	6
4.	OHJAUKSEN TYÖNJAKO	6
5.	NIVELVAIHE	14
5.1.	Nivelvaihe vuosiluokalta 6 vuosiluokalle 7	14
6.	OHJAUS VUOSILUOKILLA 7-9	15
6.1.	Ohjaus vuosiluokalla 7	15
6.2.	Ohjaus opintojen aikana	16
6.2.1.	Henkilökohtainen tehostettu oppilaanohjaus	16
6.2.2.	Työelämään tutustuminen (TET)	17
6.3.	Ohjaus opintojen päättövaiheessa	18
6.4.	Ohjaus perusopetuksen jälkeen	19
	LIITE 1 Ohjauksen huoneentaulu vuosiluokilla 3–4	
	LIITE 2 Ohjauksen huoneentaulu vuosiluokilla 5–6	
	LIITE 3 Ohjauksen huoneentaulu vuosiluokilla 7–9	

1. ARVOT JA PERIAATTEET

Arvot ja periaatteet ovat yhteisiä, pysyviä lähtökohtia ja pelisääntöjä, jotka ohjaavat kaikkea kaupungin ja sen työntekijöiden toimintaa. Ylöjärven kaupunki perustaa toimintansa näihin arvoihin ja periaatteisiin: vastuullisuus, kehitysrohkeus, oikeudenmukaisuus ja turvallisuus. Ylöjärven kaupunki toimii julkisesti ja avoimesti lain sekä hyvän hallinnon edellyttämällä tavalla. Kaupungin kouluissa viestimme, kuuntelemme ja mahdollistamme osallistumisen.

Ylöjärven kaupungin koulujen toiminta perustuu yhdessä sovittujen toimintamallien ja yhteisen arvomaailman pohjalle. Tärkeitä arvoja ovat hyvät tavat, oppimaan oppimisen ja työnteon arvostaminen, yritteliäisyys, rehellisyys ja välittäminen. Oppilaita ohjataan ottamaan vastuuta omasta käyttäytymisestä, työskentelystä, tavoitteellisesta oppimisesta, opinnoista, jatko-opintoihin suuntautumisesta ja siihen liittyvästä päätöksenteosta sekä oppilastovereistaan luokkamuotoisessa ohjauksessa, pienryhmäohjauksessa, henkilökohtaisessa ohjauksessa sekä työelämään tutustumisessa (TET).

Opinto-ohjaajan työn eettisten periaatteiden (Sopo ry. 8.5.2021, www.sopo.fi) mukaisesti ohjauksen tavoitteena on tukea oppilasta ja opiskelijaa koulutukseen, opiskeluun sekä elämään ja tulevaisuuteen liittyvissä kysymyksissä. Ohjauksen peruseriaatteena on ohjattavan ihmisarvon kunnioittaminen, hyvinvoinnin ja tasa-arvon edistäminen. Ohjauksen keskeinen työväline on opinto-ohjaajan ja opettajan oma persoona. Omien, ammattikuntansa ja yhteiskunnassa yleisesti hyväksytyjen arvojen tiedostaminen ja niiden mukaan toimiminen on ohjaustyön perusta. Opinto-ohjaajan työ rakentuu seuraaville eettisille periaatteille:

ITSEMÄÄRÄÄMISOIKEUS

Opinto-ohjaaja kunnioittaa ohjattavan itsemääräämisoikeutta. Opinto-ohjaaja tuo vaihtoehtoja esille monipuolisesti ja kunnioittaa ohjattavan omia valintoja.

TOTUUDELLISUUS

Opinto-ohjaaja toimii rehellisesti ja hienotunteisesti. Opinto-ohjauksessa annettavan tiedon on oltava ajankohtaista, luotettavaa, monipuolista ja tiedon kriittiseen arviointiin ohjaavaa.

LUOTTAMUKSELLISUUS

Opinto-ohjaus on luottamuksellista. Luottamuksellisuus on säilytettävä myös muuttuvissa ohjausympäristöissä. Tietoja voidaan luovuttaa, mikäli se on ohjattavan edun kannalta välttämätöntä. Tällöin pyritään ensin keskustelemaan ohjattavan kanssa. Tietojen luovutuksessa noudatetaan voimassa olevia lakeja.

RIIPPUMATTOMUUS

Opinto-ohjaajan on tiedostettava omat arvonsa sekä yhteiskunnan ja muista kulttuureista tulevien arvoja, jotta hän voi antaa eettisesti kestävästä ohjauksesta. Opinto-ohjaaja tiedostaa omien, työyhteisönsä ja muun yhteiskunnan odotusten vaikutukset työhönsä. Opinto-ohjauksen on oltava esteetöntä ja kaikkien saavutettavissa. Opinto-ohjaus on sukupuolisensitiivistä.

AMMATTITAITON KEHITTÄMINEN

Opinto-ohjaaja arvioi ja kehittää omaa työtään. Hän huolehtii ammattitaitonsa päivittämisestä osallistumalla täydennyskoulutukseen ja hankkimalla ajantasaista tietoa.

YHTEISTYÖ

Opinto-ohjaajan työ edellyttää yhteistyötä koulun sisällä ja ulkopuolella eri toimijoiden kanssa. Opinto-ohjaaja verkostoituu oman kouluasteensa lisäksi toisten kouluasteiden kanssa sekä vapaan sivistystyön, työ- ja elinkeinoelämän että kolmannen sektorin kanssa. Opinto-ohjaaja tekee moniammatillista yhteistyötä ja arvostaa muiden ammattitaitoa ja osaamista.

OMA HYVINVOINTI

Opinto-ohjaaja huolehtii omasta hyvinvoinnistaan ja jaksamisestaan. Opinto-ohjaaja tunnistaa oman rajallisuutensa ja on valmis hakemaan apua, kun sitä tarvitsee.

Suomen opinto-ohjaajat ry, vuosikokous 30.1.2009, hallitus päivittänyt 8.5.2021

2. TOIMINTAMALLIT

Ohjauksen toteuttaminen on koko koulun tehtävä, koska ohjauksen ja erilaisten tukimuotojen tarve on lisääntynyt. Ohjauksesta vastaavat opinto-ohjaajat yhteistyössä opettajien ja erityisopettajien sekä muun henkilöstön kanssa koko perusopetuksen ajan ja eri nivelvaiheissa. Aineenopettaja vastaa oman oppiaineensa opiskelutaitojen siirtämisestä oppilaalle oman aineensa asiantuntijana. Opinto-ohjaajat käyvät läpi oppilaanohjauksessa yleisiä opiskelutekniikoita. Opettajan valmiuksia oppilaan ohjaukseen edistetään moniammatillisen yhteistyön ja tuen sekä kouluttautumisen kautta.

Vuosiluokilla 1–2 oppilaanohjaus toteutuu kiinteänä osana muuta opetusta ja koulun toimintaa. Oppilaanohjauksesta vastaa luokanopettaja yhdessä muiden opettajien kanssa. Perusopetuksen alkuvaiheessa luodaan pohja kodin ja koulun yhteistyölle oppilaanohjauksessa. (Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014).

Vuosiluokilla 3–6 oppilaanohjaus toteutuu pääasiassa eri oppiaineiden opetuksen ja koulun muun toiminnan yhteydessä. Oppilaanohjaukseen voidaan varata myös oppitunteja. Oppilaanohjauksesta vastaa luokanopettaja yhdessä muiden opettajien kanssa. Oppimisympäristönä oman kouluyhteisön ja lähiympäristön lisäksi voivat toimia lähiseudun yritykset ja muut yhteistyötahot. (Perusopetuksen opetussuunnitelma 2014). Liitteenä olevista alun perin Tampereen kaupungin mallin mukaisista 3. – 4.- ja 5. – 6. -luokkien ohjauksen huoneentauluista (2016) löytyy ohjauksen teemat, tavoitteet ja sisältöjä tavoitteiden toteuttamiseksi. Koulujen omat käytännöt vaihtelevat kouluittain.

Vuosiluokilla 7–9 päävastuu oppilaanohjauksen toteuttamisesta on opinto-ohjaajalla. Kaikkien oppiaineiden opettajat antavat omalta osaltaan ohjausta oppilaille opettamansa aineen puitteissa. Yksi opinto-ohjaajan tehtävä yhdessä muiden opettajien kanssa on selkeyttää opiskeltavien oppiaineiden merkitystä jatko-opintojen ja työelämätaitojen kannalta sekä laajentaa oppilaiden käsityksiä työelämästä, työtehtävistä, yrittäjyydestä ja tulevaisuuden osaamistarpeista. (Perusopetuksen opetussuunnitelma 2014). Ohjaukseen osallistuu koko moniammatillinen verkosto. Liitteenä ole-

vasta alun perin Tampereen kaupungin mallin mukaisista 7. – 9. -luokkien ohjauksen huoneentaulusta (2016) löytyy ohjauksen teemat, tavoitteet ja sisältöjä tavoitteiden toteuttamiseksi. Koulujen omat käytännöt vaihtelevat kouluittain.

Ohjaustoiminta muodostaa koko perusopetuksen ajan kestävän, perusopetuksen jälkeisiin opintoihin ulottuvan jatkumon. Ohjausta toteutetaan koulussa toimivien asiantuntijoiden ja ulkopuolisten tahojen kanssa yhteistyössä. Koulujen sisäinen yhteistyö kattaa yhteistyön koko koulun henkilökunnan, oppilaskunnan ja tukioppilaiden sekä muiden oppilaiden kanssa. Koulujen ulkopuolisia yhteistyötahoja ovat huoltajat, alueen yrittäjät, muut yritykset, seurakunta, nuorisotyö, etsivä nuorisotyö, lastensuojelu, sosiaalitoimi, TAYS, perheneuvola, nuorisotiimi, alueen toisen asteen yhteistyökoulut, kuten lukiot sekä ammatilliset oppilaitokset. Lisäksi yhteistyötä tehdään erilaisten ammattijärjestöjen, aluehallintoviranomaisten ja ammattiliittojen kanssa.

Yhteistyötahot oppilasta ohjattaessa

Vanhempainilloissa, huoltajapalaverissa, lukuvuosiedotteessa sekä koulujen kotisivuilla annetaan oppilaalle ja huoltajalle tietoa perusopetuksen työtavoista, valinnanmahdollisuuksista ja niiden merkityksestä oppilaan oppimaan oppimiselle, opinnoille ja tulevaisuudelle. Huoltajalla on

tarvittaessa mahdollisuus keskustella koulun edustajien kanssa oppilaan opiskeluun ja valintoihin liittyvistä kysymyksistä.

3. OPINTO-OHJAAJAN TYÖNKUVA

Ohjaustoiminta jaetaan kolmeen sektoriin:

1. oppilaan kasvun, kehityksen ja osallisuuden tukeminen
2. opiskelun ja oppimaan oppimisen ohjaus
3. oppilaan ohjaaminen jatko-opintoihin

Laatutavoitteena on työn sisällöllinen kehittäminen niin, että koko oppilaanohjauksen resurssi voidaan kohdentaa oppilaanohjaukseen. Lisäksi kaikille oppilaille taataan opinto-ohjaajan antama ohjaus.

Opinto-ohjaajan työssä painottuvat eri tavoin ohjaus- ja neuvontatyölle tyypilliset työotteet, kuten ohjaus, neuvonta ja tiedon jakaminen. Vuosiluokilla 7–9 oppilaanohjaus on oma oppiaineensa. Opinto-ohjaajien antama ohjaus pyrkii erityisesti kehittämään oppilaiden opiskelu-, urasuunnitelu- ja työelämävalmiuksia. Opinto-ohjaajat auttavat ja tukevat oppilasta opintojen sujumiseen liittyvissä asioissa. Opinto-ohjaajat koordinoivat opintojen suorittamista erityisjärjestelyjä vaativissa tilanteissa. Keskeisenä tavoitteena on, että oppilas ottaa vastuun omasta oppimisestaan sekä kypsyä itsenäisesti ja harkitusti päättämään jatko-opintoihin ja työelämään hakeutumisestaan. Lähtökohtana koulun toiminnassa on, että oppilas on aktiivinen oman tilanteensa asiantuntija. Opinto-ohjaajan työkuva määritellään tarkemmin opetussuunnitelmassa.

4. OHJAUKSEN TYÖNJAKO

Ohjaus on kodin ja koulun sekä kaikkien koulussa ja erilaisissa oppimisympäristöissä työskentelevien yhteistä työtä. Vanhemmilla ja opettajilla on tärkeä yhteinen tavoite: lapsen ja nuoren hyvän kasvun ja kehityksen tukeminen.

Seuraavassa esitellään ohjauksen työn- ja vastuunjakoja toimijoittain.

Huoltaja

- on ensisijaisesti vastuussa nuoren kasvatuksesta, kehityksestä ja hyvinvoinnista
- huolehtii lain mukaisesti siitä, että oppilaan oppivelvollisuus tulee suoritetuksi ja oppilas hakeutuu perusopetuksen jälkeisiin opintoihin
- sitoutuu nuoren opiskelun tukemiseen
- ohjaa omalta osaltaan oppilasta tavoitteelliseen oppimiseen ja vastuunkantoon omista asioistaan
- tekee yhteistyötä koulun kanssa, jolla edistetään nuoren oppimisen edellytyksiä, turvallisuutta ja hyvinvointia
- ilmoittaa nuoren poissaolon luokanvalvojalle välittömästi
- vastaa, että koululla on nuorta koskevat opetuksen kannalta tarpeelliset tiedot

Rehtori

- toimii yhteistyössä koulu-/ sivistystoimen kanssa vastaten koulunsa toiminnasta
- mahdollistaa kodin ja koulun yhteistyön järjestämisen
- tukee ohjauksen suunnittelua ja yhteistyötä eri toimijoiden kesken
- osallistuu koulun oppilashuollolliseen suunnittelu- ja kehittämistyöhön sekä toimintaan
- vastaa koulun työrauhasta, turvallisuudesta ja kouluyhteisön hyvinvoinnista
- vastaa luokkasijoittelusta
- mahdollistaa opinto-ohjaajien osallistumisen koulutuspäiviin ja verkostotapaamisiin

Opinto-ohjaaja

- koordinoi koulun ohjaustoimintaa
- opettaa oppilaanohjausta oppiaineena
- antaa luokkamuotoista, pienryhmä- ja henkilökohtaista ohjausta
- huolehtii henkilökohtaisesta tehostetusta oppilaanohjauksesta
- toimii yhteistyössä opettajien ja luokanohjaajien kanssa oppilaan kasvun ja kehityksen tukemiseksi
- seuraa, ohjaa ja tukee oppilaiden opintoja yhteistyössä opettajien ja oppilashuoltohenkilöstön kanssa
- ohjaa valinnaisaineiden valintojen teossa
- organisoii työelämään tutustumisjaksot (TET)

- ohjaa oppilaita oppilaitoksiin tutustumisen käytänteissä ja yhteishaussa
- tiedottaa oppilaita ja huoltajia toisen asteen yhteishausta sekä muista ohjauksellisista asioista
- seuraa oppilaiden sijoittumista jatko-opintoihin ja varmistaa jatko-opinnoissa aloittamisen
- ohjaa hakukesänä yhteishaussa ilman opiskelupaikkaa jääneitä oppilaita
- tilastoi oppilaiden jatko-opintoihin sijoittumista
- osallistuu koulun oppilashuollolliseen suunnittelu- ja kehittämistyöhön sekä toimintaan
- tekee yhteistyötä alakoulujen, toisen asteen oppilaitosten ja työelämän toimijoiden kanssa
- osallistuu ammattitaitoa ylläpitävään koulutukseen
- osallistuu erilaisiin työtehtävien edellyttämiin kokouksiin

Koordinoiva opinto-ohjaaja

- vastaa kaupungin opinto-ohjaajien yhteisten asioiden hoidosta, kuten tilastoinnista ja käytännön työssä eteen nousevista kysymyksistä
- seutukunnallisiin työryhmiin osallistuminen Ylöjärven edustajana

Koordinoiva opinto-ohjaaja, laajennettu oppivelvollisuus

- kunnan Valpas yhteyshenkilö

Luokanopettaja

- edistää oppilaiden opiskeluvalmiuksien ja -taitojen kehittymistä sekä tukee vähitellen kasvavaa vastuunottoa koulutyöstä sekä omista tehtävistä ja tavaroista
- antaa ohjausta tavoitteiden asettamisessa sekä kannustavaa ja ohjaavaa palautetta tavoitteiden saavuttamisesta siten, että oppimaan oppimisen taidot vahvistuvat
- tarjoaa työtapoja ja palautteen antamisen tapoja, jotka mahdollistavat oppilaiden myönteisen käsityksen muodostumisen itsestään oppijoina ja ryhmän jäseninä
- ohjaa oppilaita vuorovaikutustaitojen harjoitteluun ja ryhmässä toimimiseen
- kannustaa osallisuuteen omassa lähiympäristössään
- tukee oppilaita opiskelustrategioiden tunnistamisessa ja kehittämisessä

- vahvistaa kykyä asettaa itselle tavoitteita ja arvioida tavoitteiden saavuttamista sekä edistää oppimaan oppimisen taitojen kehittymistä
- auttaa oppilaita omaksumaan erilaisia opiskelussa tarvittavia oppimisen, työskentelyn, tiedon omaksumisen sekä tiedonhallinnan taitoja ja menetelmiä, tunnistamaan oppiaineiden ominaispiirteitä sekä valitsemaan kuhunkin oppiaineeseen soveltuvia opiskelumenetelmiä
- tukee oppilaita kehittämään elämässä tarvittavia taitoja ja vahvistaa oppilaan myönteistä käsitystä itsestään oppijana
- ohjaa oppilaita tunnistamaan ja arvostamaan sekä omia että toisten vahvuuksia, kykyjä ja taitoja sekä toimimaan ryhmän ja lähiyhteisön aktiivisena jäsenenä
- tarjoaa oppilaille mahdollisuuksia osallisuuteen ja vaikuttamiseen omassa kouluyhteisössä ja lähiympäristössä
- tukee oppilaita ja huoltajia tekemään ensimmäisiä valinnaisaineiden valintoja ja näkemään valintojen merkityksen tulevien opintojen kannalta
- toimii yhteyshenkilönä koulun ja kodin välillä
- huolehtii luokan ryhmäytymisestä yhdessä muiden opettajien ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa
- pyrkii edistämään luokkansa myönteistä luokkahenkeä ja tuo koulun toiminnan tutuksi oppilaille
- seuraa oppilaiden sopeutumista koulu- ja luokkayhteisöön
- seuraa oppilaiden poissaoloja
- seuraa oppilaan koulunkäynnin sujumista yhdessä huoltajien ja aineenopettajien kanssa
- vastaa pedagogisen arvion ja oppimissuunnitelman laatimisesta yhteistyössä koulun muiden toimijoiden kanssa
- tekee yhteistyötä koulun opetus- ja oppilashuoltohenkilöstön kanssa luokkaansa tai yksittäistä oppilasta koskeissa asioissa
- tapaa oppilaan ja huoltajan/t lukuvuosittain itsearviointi- / kehityskeskustelussa

Luokanvalvoja

- toimii yhteyshenkilönä koulun ja kodin välillä
- huolehtii luokan ryhmäytymisestä yhdessä muiden opettajien, opinto-ohjaajan ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa

- pyrkii edistämään luokkansa myönteistä luokkahenkeä ja tuo koulun toiminnan tutuksi oppilaille
- seuraa oppilaiden sopeutumista koulu- ja luokkayhteisöön
- seuraa oppilaiden poissaoloja
- seuraa oppilaan koulunkäynnin sujumista yhdessä huoltajien ja aineenopettajien kanssa
- vastaa pedagogisen arvion ja oppimissuunnitelman laatimisesta yhteistyössä koulun muiden toimijoiden kanssa
- vastaa pedagogisen selvityksen ja HOJKSin laatimisesta yhteistyössä oppilaan, huoltajien ja opettajien kanssa
- tekee yhteistyötä koulun opetus- ja oppilashuoltohenkilöstön kanssa luokkaansa tai yksittäistä oppilasta koskevissa asioissa
- tapaa oppilaan ja huoltajan/t itsearviointi- / kehityskeskustelussa

Aineenopettaja

- ohjaa oppilaita oman oppiaineensa opiskelutaitojen kehittämisessä ja tavoitteellisuudessa
- tiedottaa oppilaille oman oppiaineensa arvioinnin kriteerit
- antaa kolmiportaiseen tukeen kuuluvaa tukiopetusta
- seuraa oppilaidensa opintomenestystä opettamansa aineen osalta, informoi luokanvalvojaa, opinto-ohjaajaa ja erityisopettajaa koulunkäynnin järjestämisen kannalta välttämättömissä tiedoissa
- tekee yhteistyötä luokanvalvojan, erityisopettajan, opinto-ohjaajan ja oppilashuoltohenkilöstön kanssa
- osallistuu opettamansa aineen osalta oppilaan henkilökohtaisen oppimissuunnitelman (kolmiportainen tuki) sekä henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman (HOJKS:n) laatimiseen
- sisällyttää opetukseensa työelämäntuntemusta oppiaineeseen liittyvien ammattialojen osalta

Erityisopettaja

- tarjoaa pienryhmäopetusta, osa-aikaista erityisopetusta, samanaikaisopetusta sekä rinnakkaisopetusta yhteistyössä aineenopettajien kanssa

- Konsultoi luokanvalvojaa ja osallistuu pedagogisen selvityksen ja HOJKSin laatimiseen yhteistyössä oppilaan, huoltajien ja opettajien kanssa
- seuraa tukea tarvitsevien oppilaiden etenemistä opinnoissaan sekä ohjaa heidän opiskelutaitojensa kehittymistä
- konsultoi aineenopettajia tukea tarvitsevien oppilaiden ohjaamisessa
- osallistuu koulun oppilashuollolliseen suunnittelu- ja kehittämistyöhön sekä toimintaan
- osallistuu erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden jatko-opintosuunnitelman laatimiseen ja antaa tarvittaessa lausunnon harkinnanvaraista hakua varten
- tekee yhteistyötä alakoulujen sekä toisen asteen oppilaitosten edustajien kanssa

Erityisluokanopettaja

- toimii luokkamuotoisen pienryhmän opettajana tehostettua ja erityistä tukea tarvitseville oppilaille
- laatii henkilökohtaisen oppimissuunnitelman tai HOJKSin yhteistyössä oppilaan, huoltajien, muiden opettajien ja tarvittaessa muiden asiantuntijoiden kanssa
- konsultoi aineenopettajia integroitujen oppilaiden ohjaamisessa
- huolehtii oppilaidensa jatko-opintoihin ohjaamisesta yhteistyössä opinto-ohjaajan kanssa

Koulusihteeri

- huolehtii koulun rekistereissä olevien oppilastietojen ajantasaisuudesta omalta osaltaan
- pitää KOSKI-järjestelmän ajantasalla
- vastaa koulukyyteihin ja TET-matkakortteihin liittyvistä asioista

Koulunkäynninohjaaja

- tukee ja ohjaa nuoren kasvua, kehitystä ja oppimista yhdessä muiden alan ammattilaisten kanssa
- kannustaa oppilasta oppilaan oppimistyyliinsä tunnistamisessa ja käyttöönotossa
- ohjaa tukea tarvitsevaa lasta ja nuorta oppimistapahtumassa

Koulukuraattori

- työskentelee oppilaskohtaisesti (selvittely, arviointi, tukikeskustelut, koulun tukitoimien järjestely, ohjaus koulun ulkopuolisten palvelujen piiriin)

- tukee vanhemmuutta
- työskentelee oppilasryhmien ja luokkien kanssa esim. ilmapiiri- ja kiusaamisasioissa
- osallistuu koulun oppilashuollolliseen suunnittelu- ja kehittämistyöhön sekä toimintaan
- konsultoi opetus- ja oppilashuoltohenkilöstöä

Koulupsykologi

- tekee oppilaiden koulunkäyntiin ja hyvinvointiin liittyvät psykologiset tutkimukset ja arviot
- konsultoi opettajia ja muuta henkilöstöä oppilaiden oppimis- ja hyvinvointiongelmassa
- neuvottelee vanhempien kanssa oppilaiden koulunkäyntiin liittyvissä vaikeuksissa
- selvittelee oppilasryhmien ja luokkayhteisöjen työrauha- ja kiusaamistilanteita
- osallistuu koulun oppilashuollolliseen suunnittelu- ja kehittämistyöhön sekä tarvittaessa toimintaan
- antaa tarvittaessa lausunnon harkinnanvaraista hakua varten

Kouluterveydenhoitaja ja koululääkäri

- seuraa, arvioi ja edistää oppilaan hyvinvointia ja terveyttä
- osallistuu oppilaan oppimisen, tunne-elämän ja käyttäytymisen ongelmien tunnistamiseen ja selvittämiseen muun oppilashuolto- ja opetushenkilöstön kanssa
- ohjaa oppilasta yhteishaussa ilmoitettavista terveydellisistä asioista, jotka voivat olla esteenä alalle hakeutumisessa sekä konsultoivat opinto-ohjaajaa asiassa
- valvoo koulun työolojen ja työympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta
- edistää koko kouluyhteisön hyvinvointia ja terveyttä

Psykiatrinen sairaanhoitaja (psyykkari)

- ohjaa oppilaita mielen hyvinvointiin ja mielenterveyteen liittyvissä asioissa

Kouluyhteisöohjaaja

- tavoitteena edistää hyvinvointia koulussa, ennaltaehkäistä mahdollisia ongelmia ja kasvat-
taa hyvää kouluhenkeä

Ohjaussuunnitelma 7.—9. luokilla

Ohjauksellinen toiminta ja toimijat ovat esitelty taulukossa pääpiirteittäin.

<i>Opintojen vaihe</i>	<i>Ohjauksen sisältö</i>	<i>Vastuullisia toimijoita</i>	<i>Muut toimijat</i>
Ohjaus ennen yläkoulun alkua	Nivelvaihe alakoulusta yläkouluun Koulutoimiston tiedote huoltajille Vierailut alakouluilla Vanhempainilta 6.lk:n huoltajille koulukohtaisesti Tiedonsiirto alakoulusta yläkouluun Luokkien muodostaminen 6. luokkien vierailu yläkoululla	Rehtori Luokanopettaja Luokanvalvoja Opinto-ohjaaja Erityisopettaja Koulutoimiston henkilökunta	Psykologi Kuraattori Terveystenhoitaja Koulunkäynnin ohjaaja Tukioppilaat Psyykkari Kouluyhteisöohjaaja
Ohjaus opintojen alkaessa	Opiskeluun ohjaaminen Ryhmyttäminen Koulun käytänteet, tavat, säännöt Vanhempainilta 7. lk huoltajille Arviointi/ohjauskeskustelut huoltajien ja oppilaan kanssa	Luokanvalvoja Tukioppilastoiminnan-ohjaaja Aineenopettaja	Opinto-ohjaaja Erityisopettaja Kuraattori Tukioppilaat Kouluyhteisöohjaaja
Ohjaus opintojen aikana	Kasvun ja kehityksen tukeminen Oppilaan persoonallinen kasvu, kehitys ja osallisuus Oppilashuolto Opiskelun ja oppimisen ohjaus Opintojen etenemisen seuranta ja tuki Yleistä, tehostettua ja erityistä tukea saavien oppilaiden ohjaus Ammatillisen suuntautumisen ohjaus Jatko-opintoihin ohjaaminen ja toisen asteen koulutus-vaihtoehdot Ammatti- ja työelämätietous	Luokanvalvoja Aineenopettaja Erityisopettaja Opinto-ohjaaja	Rehtori Kuraattori Psykologi Terveystenhoitaja Koululääkäri Koulunkäynninohjaaja Psyykkari Kouluyhteisöohjaaja

	TET eli oppilaiden työelämään tutustuminen		
Ohjaus opintojen päättövaiheessa	Nivelvaihe yläkoulusta toiselle asteelle Jatko-opintoihin hakeutuminen Yhteishaku	Opinto-ohjaaja	Erityisopettaja
Ohjaus opintojen jälkeen	Jälkiohjaus kesällä Tiedonsiirto Toisen asteen opintojen aloituksen varmistaminen	Opinto-ohjaaja	Erityisopettaja Kuraattori Terveystenhoitaja

5. NIVELVAIHE

5.1. Nivelvaihe vuosiluokalta 6 vuosiluokalle 7

Opinto-ohjaaja, erityisopettaja tai kuraattori vierailevat mahdollisuuksien mukaan oman koulupiiriinsä kuuluvissa 6. luokissa esittelemässä oppilaille yläkoulua.

Koulun käytänteiden mukaan 6. luokkalaisten huoltajille voidaan pitää nivelvaiheeseen liittyvä vanhempainilta. Vanhempainillassa voidaan esitellä oppilaiden tulevaa koulua, opiskelua ja yläkoulun käytänteitä. Koulukohtaisesti sovitaan kuka tiedottaa vanhempainilloista oppilaita ja heidän huoltajiaan.

Opetuksen järjestämisen kannalta oleelliset tiedot siirretään 6. luokalta 7. luokalle. Tätä varten voidaan järjestää tiedonsiirtopalaveri, jossa alakoulun erityisopettaja ja luokanopettaja kertovat yläkoulun toimijoille luokkansa oppilaista opetuksen järjestämisen kannalta tärkeitä asioita. Oppimissuunnitelmat ja HOJKS:t siirtyvät oman kunnan alueella Wilma -järjestelmässä.

Tiedonsiirtopalavereista saatua opetuksen järjestämisen kannalta oleellista tietoa tulevista oppilaista siirretään keväällä koulun oppilashuoltoryhmän jäsenille, luokanvalvojille ja syksyllä oppilaan aineenopettajille.

7. luokat muodostetaan maalis-toukokuun aikana ennakkoon saatujen tietojen pohjalta koulukohtaisten käytänteiden mukaisesti.

Kuudesluokkalaiset vierailevat huhti-toukokuussa yläkouluissa. Vierailupäivän aikana oppilaat tutustuvat kouluun, aineenopettajiin sekä yläkoulun muuhun henkilökuntaan ja toimintaan.

6. OHJAUS VUOSILUOKILLA 7-9

Oppilaan kasvun ja kehityksen tukeminen yhteistyössä kodin kanssa on koulun perustehtävä. Henkilökohtaisen kasvun ja kehityksen tukemisessa tavoitteena on vahvistaa oppilaan elämännhallintataitoja, itsetuntemusta ja itseluottamusta. Jokaisen oppilaan tulee saada opiskelussaan myönteistä palautetta ja onnistumisen kokemuksia. Omien vahvuuksien löytäminen ja niiden vahvistaminen ovat tärkeitä asioita itsetunnolle ja itsetuntemukselle.

6.1. Ohjaus vuosiluokalla 7

7. luokkien luokanvalvojat kertovat oppilaille koulun käytänteistä, tavoista ja säännöistä ensimmäisten koulupäivien aikana. 7. luokkalaisten ryhmätetään lukuvuoden alussa. Oppilaille/huoltajille jaetaan syyslukukauden alussa lukuvuositedote, jossa kerrotaan koulunkäynnin kannalta keskeisistä asioista. Luokanvalvoja käy läpi lukuvuositedotteen sisällön luokkansa oppilaiden kanssa ensimmäisenä koulupäivänä. Liitteestä 3. löytyy ohjauksen huoneentaulu vuosiluokille 7–9.

Nuorisotyö/seurakunta järjestävät luokkakohtaisia tapahtumia, joissa ovat mukana luokanvalvojat. Lisäksi mahdolliset tukioppilaat pitävät omia tuokioita 7. luokille. Koulun henkilökuntaan kuuluvat voivat halutessaan käydä kertomassa oppilaanohjauksen luokkatunneilla oppilaille työnkuvastaan (esim. rehtori, kuraattori, terveydenhoitaja ja laaja-alaiset erityisopettajat).

Aineenopettajat ohjaavat oppilaita oman oppiaineensa opiskelussa. Oppilaanohjauksen luokkatunneilla oppilaat tutustuvat omaan oppimistyyliinsä, oppimiseen sekä opiskelutaitoihin. Vanhemmilta pidetään 7.-luokkalaisten huoltajille syyslukukauden alussa, jossa kerrotaan opiskelusta yläkoulussa. Luokanvalvojat pitävät arviointikeskustelut huoltajien ja oppilaiden kanssa elo-helmikuun aikana.

6.2. Ohjaus opintojen aikana

Huoltajalle järjestetään tilaisuuksia keskustella oppilaan opiskeluun ja valintoihin liittyvistä kysymyksistä opettajan, opinto-ohjaajan, oppilaan ja huoltajan yhteisissä tapaamisissa. Opettajien on tärkeä tietää, mitä huoltajat ajattelevat ja toivovat lapsensa koulunkäynnistä. Opettajien arviointikeskusteluissa oppilaan aktiivisuus sekä vastuu omasta oppimisesta ja tavoitteista korostuu. Opinto-ohjaajien ohjauskeskusteluissa painottuvat edellisten lisäksi oppilaiden valintoihin liittyvät asiat ja kysymykset.

Koulussa toteutettavan ohjauksen avulla huomioidaan erityisesti ne oppilaat, joilla on opiskeluun liittyviä vaikeuksia tai jotka ovat vaarassa jäädä koulutuksen tai työelämän ulkopuolelle perusopetuksen jälkeen. Tehostetulla ohjauksella on tavoitteena oppilaan opintopolun jatkuminen peruskoulun jälkeen ja koulutuksellisen syrjäytymisen ja opintojen keskeyttämisen ehkäisy.

6.2.1. Henkilökohtainen tehostettu oppilaanohjaus

Jatko-opintoihin hakeutumiseen lisätukea tarvitsevalla oppilaalla on oikeus saada tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta vuosiluokilla 8. ja 9. Ohjauksessa tavoitteena on kehittää oppilaan jatko-opintovalmiuksia sekä ohjata oppilasta hänelle sopiviin jatko-opintoihin. Jokaisen oppilaan tulisi löytää jatko-opiskelupaikka, jossa hän jatkaa oppivelvollisuuden suorittamista perusopetuksen jälkeen. Tehostetun oppilaanohjauksen tarpeen arvioi ensisijaisesti opinto-ohjaaja oppilaanohjauksen sisältöjen ja tavoitteiden näkökulmasta. Perusteita tehostettuun oppilaanohjaukseen voivat olla esimerkiksi oppilaan heikko opintomenestys tai muutos aiempaan, oppilaan runsaat poissaolot tai poissaolojen lisääntyminen, vetäytyminen ryhmästä, mahdolliset muutokset oppilaan käyttäytymisessä tai olemuksessa sekä vaikeudet jatko-opintopaikan valitsemisessa ja päätöksenteossa.

Tehostetussa oppilaanohjauksessa oppilas saa henkilökohtaista ja muuta oppilaanohjausta (koulutuskokeilut, tutustumiskäynnit jne.). Oppilaalle laaditaan henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma, johon kirjataan oppilaan vahvuuksia sekä tavoitteita siirtymisestä perusopetuksen jälkeisiin opintoihin. Keskeistä on eri toimijoiden monialainen yhteistyö.

Oppimisen ja koulunkäynnin tukea tarvitsevan oppilaan kohdalla jatko-opintoihin liittyvä ohjaus aloitetaan riittävän varhain. Suunnittelussa otetaan huomioon oppilaan yksilölliset taipumukset, oppimisen ja opiskelun tuen tarve ja koulutuksen mahdollistamat työllistymisnäkymät. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen tarjotaan mahdollisuuksia tutustua oppilaalle soveltuviin perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintomahdollisuuksiin. Oppilaalle ja huoltajalle annetaan riittävästi tietoa oppimisen ja opiskelun tuen jatkumisen mahdollisuuksista perusopetuksen jälkeisissä opinnoissa sekä tarvittaessa muista tukimuodoista. (OPH 557-2021, määräyskirje perusopetuksen järjestäjälle.)

6.2.2. Työelämään tutustuminen (TET)

Oppilaalle järjestetään työelämään tutustumisjaksoja koulutus- ja ammatinvalintojensa perustaksi ja työn arvostuksen lisäämiseksi. Kouluilta osallistutaan mahdollisuuksien mukaan yritysvierailuihin. Oppilas hankkii omakohtaisia kokemuksia työelämästä ja ammateista aidoissa työympäristöissä. Työelämään tutustumisen yhteydessä oppilaalle järjestetään mahdollisuus arvioida hankkimiaan tietoja ja kokemuksia.

Työelämään tutustuminen 7.–9. luokilla

- 7. luokan oppilaat tutustuvat työelämään koulukohtaisesti sovitulla tavalla.
- 8. luokan oppilaat tutustuvat työelämään yhden viikon ajan kevätlukukaudella valitsemassaan työpaikassa.
- 9. luokan oppilaat tutustuvat työelämään yhden viikon ajan syyslukukaudella valitsemassaan työpaikassa.

Oppilaalle annetaan ohjeet työpaikan hankkimisesta ja opastetaan työelämään. Ohjeistuksessa TET-jaksoille painotetaan hyvää käytöstä, täsmällisyyttä, luotettavuutta, aktiivisuutta ja oikeaa asennetta työhön. Tavoitteena on, että 8. ja 9. luokan oppilaat hankkivat tutustumispaikkansa itse. Tarvittaessa opinto-ohjaajat avustavat TET-paikkojen etsimisessä.

Oppilas raportoi tutustumisjaksostaan annettujen ohjeiden mukaisesti. TET-jakson jälkeen oppilaan kokemuksia käsitellään oppilaanohjauksen luokkatunneilla. Opinto-ohjaaja ja/tai opettajat käyvät tutustumassa mahdollisuuksien mukaan oppilaiden TET-paikkoihin.

6.3. Ohjaus opintojen päättövaiheessa

Oppilaat perehtyvät toisen asteen koulutusvaihtoehtoihin. 9. luokan oppilaat käyvät henkilökohtaisessa ohjauskeskustelussa opinto-ohjaajan kanssa. Lisäksi huoltajalla on mahdollisuus olla mukana keskustelemassa oppilaan jatko-opintosuunnitelmista yhdessä oppilaan ja opinto-ohjaajan kanssa ennen yhteishakua. Tarvittaessa opinto-ohjaaja konsultoi eri asiantuntijoita oppilaan jatko-opintoihin liittyvistä asioista. Keskeistä on oppilaan ohjaaminen tarkoituksenmukaiseen jatko-opintopaikkaan yhteistyössä muun ohjaushenkilöstön kanssa.

Oppilaille tiedotetaan yhteishaun valintaperusteet, käytänteet ja aikataulut. Opintopolku.fi -sivuilta löytyy tiedote huoltajille yhteishausta. Yhteishakuillan ja huoltajan kuulemislomakkeen yhteydessä kaikille huoltajille tiedotetaan yhteishausta, sen käytännön toteutuksesta, aikatauluista ja oppilaan hakutoiveista. Tällä lomakkeella kuullaan huoltajaa oppilaan jatko-opintoihin hakeutumisessa. Oppilaille ja huoltajille tiedotetaan myös, miten ja minkälaisilla aikatauluilla toimitaan yhteishaun tulosten julkistamisen jälkeen.

Kaikilla oppilailla on mahdollisuus tehdä yhteishaku koulussa opinto-ohjaajan ohjauksessa. Lukioon hakevia oppilaita ohjataan lukioiden sähköisten ainevalintakorttien täyttämässä. Soveltuvuuskokeiden kautta toisen asteen oppilaitoksiin pyrkiviä oppilaita ohjataan kokeisiin valmistautumisessa. Soveltuvuuskokeisiin osallistuminen on oppilaan vastuulla.

Oppilaanohjauksessa oppilaita valmistetaan opiskeluun seuraavalla kouluasteella ja järjestetään mahdollisuuksia vierailuilla eri oppilaitoksissa. Toisen asteen oppilaitokset ja eri alojen ammattilaiset käyvät tarpeen mukaan esittelemässä työtään ja koulutuksiaan oppilaille oppilaanohjauksen tunteilla.

Ohjauksen tavoitteena on, että oppilas oppii tunnistamaan päätöksiinsä ja valintoihinsa vaikuttavia tekijöitä ja että hän oppii keskustelemaan niistä. Oppilaille annetaan 8. ja 9. luokilla heidän yksilölliset tarpeensa huomioivaa henkilökohtaista ohjausta jatko-opintoihin. Tavoitteena on auttaa oppilasta valitsemaan huoltajiensa tuella omien toiveidensa mukainen soveltuva koulutus.

6.4. Ohjaus perusopetuksen jälkeen

Yhteishaun tulosten julkistamisen jälkeen opinto-ohjaajat käyvät läpi kaikki yhteishakuun osallistuneet oppilaansa ja ohjaavat ilman jatko-opiskelupaikkaa jääneitä oppilaita. Opinto-ohjaajat varmistavat syksyllä ovatko oppilaat aloittaneet opintonsa ja tarvittaessa ilmoittavat ei-aloittaneet opiskelijat eteenpäin asuinkunnalle.

Teema	Ohjauksen tavoite	Ohjauksen sisältöjä tavoitteen toteuttamiseksi	Koulun käytännöt + Oppilaiden osallistaminen + Tieto- ja viestintäteknologian käyttö
Oppimaan oppiminen, kasvun ja kehityksen tukeminen	Itsetuntemuksen lisääminen ja hyvä itsetunto	Ohjataan löytämään omat vahvuudet, kiinnostuksen kohteet ja kehittämistarpeet Annetaan kannustavaa, mutta realistista palautetta	
	Oppijana kehittyminen	Tutustutaan ja kokeillaan erilaisia opiskelutapoja Oppilasta ohjataan tunnistamaan itselle luontevimmat tavat opiskella ja oppia Kehitetään oppilaan itseohjautuvuutta	
	Oman toiminnan arviointi	Ohjataan oppilasta arvioimaan omaa toimintaansa Kerrotaan oppilaalle hänen kohdistuvista odotuksista ja suunnitellaan yhdessä tavoitteita Rohkaistaan ja kannustetaan kokeilemaan ja yrittämään hyväksyen epäonnistumiset	
Osallisuus ja vuorovaikutustaidot	Aktiivinen osallistuminen ja yhdessä toimiminen omassa luokka- ja kouluyhteisössä	Luodaan koko kouluun kannustava, turvallinen ja salliva ilmapiiri Suunnitellaan yhdessä toimintaa keskustellen ja huomioiden jokaisen oppilaan näkemyksiä Tutustutaan oppilaskuntatoimintaan	
	Ryhmässä toimiminen ja vaikuttaminen	Kannustetaan oman mielipiteen esille tuomiseen ja korostamalla jokaisen näkemyksen tärkeyttä Tuodaan esille myös kuuntelemisen tärkeys Harjoitellaan eri rooleja ryhmässä Harjoitellaan ottamaan vastuuta ryhmän toiminnasta ja tuotoksista Omien mielipiteiden perusteleva	
Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot	Elämäntaidot arjessa	Harjoitellaan kellon ja kalenterin käyttöä arjen tilanteissa Itsestä ja omista tavaroista huolehtiminen Opetellaan kohteliasta ja ystävällistä käyttäytymistä	
	Turvallinen arki	Keskustellaan kiusaamisesta, sen vaikutuksista, ehkäisemisestä ja kiusaamiseen puuttumisesta Opastetaan turvalliseen ja vastuulliseen teknologian käyttöön Opitaan toimimaan liikenteessä sääntöjen mukaan ja huomioimaan toisia Harjoitellaan toimimaan vahingon sattuessa	
	Hyvinvointi ja terveys	Keskustelua ikäkauteen liittyvistä asioista Ohjataan kiinnittämään huomioita riittävään unensaantiin, liikuntaan ja terveelliseen ravintoon	

		Säännöllisen arjen erottaminen juhlasta	
Nivelvaihe, työelämään tutustuminen ja jatko-opintoihin ohjaaminen	Mielekkäiden ja merkityksellisten valintojen tekeminen	Tuetaan erilaisten valintojen tekemisessä mm. kielivalinnat ja valinnaisaineet Tietoa ja keskustelua vaihtoehtoista	
	Tutustumista työelämään ja ammatteihin	Tutustuminen erilaisiin ammatteihin koululla ja lähipiirissä	
	Turvalliset siirtymä- ja nivelvaiheet	Tuetaan ja annetaan oppilaalle ja huoltajille tietoa mahdollisissa siirtymissä Yhteistyötä koulujen välillä, jos oppilaat siirtyvät toiseen kouluun 5. luokalle	

Teema	Ohjauksen tavoite	Ohjauksen sisältöjä tavoitteen toteuttamiseksi	Koulun omat käytännöt Oppilaiden osallistaminen Tieto- ja viestintäteknologian käyttö
Oppimaan oppiminen, kasvun ja kehityksen tukeminen	Itsetuntemuksen lisääminen ja hyvä itsetunto	Ohjataan tunnistamaan omat vahvuudet, kiinnostuksen kohteet ja kehittämistarpeet Vahvistetaan edelleen oppilaan minäkuvaava kannustavalla mutta realistisella palautteella	
	Oppijana kehittyminen	Ohjataan oppilasta kehittämään ja syventämään omia opiskelutapojaan ja mahdollisesti löytämään myös uusia Ohjausta eri oppimisympäristöjen ja työtapojen käyttöön Kiinnitetään huomiota opiskelutaitoihin ja harjoitellaan niitä: muistiinpanojen tekeminen, tiedonhankinta, läksyjen tekeminen ja kokeisiin valmistautuminen Vastuunottaminen omasta opiskelusta	
	Oman toiminnan arviointi	Ohjataan oppilasta asettamaan itselle tavoitteita ja sitoutumaan työhön tavoitteiden mukaisesti Ohjataan seuraamaan omien tavoitteiden etene mistä Arvioidaan toimintaa suhteessa asetettuihin tavoitteisiin ja ohjataan saattamaan työt loppuun Rohkaistaan ja kannustetaan kokeilemaan ja yrittämään hyväksyen epäonnistumiset	
Osallisuus ja vuorovaikutustaidot	Aktiivinen osallistuminen ja yhdessä toimiminen omassa luokka- ja koulu yhteisössä	Luodaan koko kouluun kannustava, turvallinen ja salliva ilmapiiri Suunnitellaan yhdessä toimintaa keskustellen ja huomioiden jokaisen oppilaan näkemyksiä Innostetaan oppilaskuntatoimintaan Rohkaistaan vastuulliseen vuorovaikutukseen erilaisissa viestintäympäristöissä	
	Ryhmässä toimiminen ja vaikuttaminen	Kannustetaan oman mielipiteen esille tuomiseen ja korostamalla jokaisen näkemyksen tärkeyttä Tuodaan esille myös kuuntelemisen tärkeys Harjoitellaan eri rooleja ryhmässä Mielipiteiden perustelevuus ja päätöksenteko Vastuunkantaminen ryhmän toiminnasta ja tuotoksista	
Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot	Elämäntaidot arjessa	Suunnitellaan ajankäyttöä eri tilanteissa Omista ja yhteisistä asioista / tavaroista huolehtiminen Ohjausta tiedon hakemiseen, käsittelyyn, kriittiseen arviointiin ja esittämiseen erilaisissa viestintäympäristöissä	

		Ohjausta kuluttajana toimimiseen ja mainonnan ja median kriittiseen tarkasteluun Ohjataan hyviin käytöstapoihin sekä muiden huomioonottamiseen	
	Turvallinen arki	Annetaan tietoa siitä, mitä on koulukiusaaminen, miten kiusaamistilanteen havaitessaan tulisi toimia Opastusta turvalliseen ja vastuulliseen teknologian käyttöön Oppilas oppii toimimaan liikenteessä sääntöjen mukaan ja huomioimaan toisia Harjoitellaan ensiaputaitoja	
	Hyvinvointi ja terveys	Syvennetään murrosikään liittyvää tietoutta Ohjataan kiinnittämään huomioita riittävään unensaantiin, liikuntaan ja terveelliseen ravintoon	
Nivelvaihe, työelämään tutustuminen ja jatko-opintoihin ohjaaminen	Mielekkäiden ja merkityksellisten valintojen tekeminen	Tuetaan erilaisten valintojen tekemisessä mm. kieli- valinnat ja valinnaisaineet Tietoa ja keskustelua painotusvaihtoehdoista	
	Tutustumista työelämään ja ammatteihin	Tutustuminen erilaisiin ammatteihin koulun sisällä ja lähiympäristössä Mahdollisuuksien mukaan osallistutaan yritysmaailman ja muiden toimijoiden tarjoamiin yhteistyöprojekteihin	
	Turvalliset siirtymä- ja nivelvaiheet	Yläkoulun opettajien ja tukioppilaiden tapaamisia Tutustumista yläkouluun ja opetukseen Saattaen vaihtaminen alakoulusta yläkouluun eli pitkäjänteistä yhteistyötä Kodin ja koulunvälinen yhteistyö on siirtymävaiheissa erityisen tärkeä Tietoa ja tukea sekä oppilaalle että huoltajille	

Teema	Ohjauksen tavoite	Ohjauksen sisältöjä tavoitteen toteuttamiseksi	Koulun omat käytännöt + Oppilaiden osallistaminen + Tieto- ja viestintätekniologian käyttö
Oppimaan oppiminen, kasvun ja kehityksen tukeminen	Hyvä itsetunto ja itsetuntemus	Omien vahvuuksien löytäminen Tunnetaitojen harjoittelu	
	Oppilaasta opiskelijaksi	Omien oppimistapojen kehittäminen Ohjausta erilaisiin oppimisstrategioihin Erilaisten oppimisympäristöjen käyttäminen Vastuunottaminen omasta opiskelusta	
	Oman toiminnan arviointi	Oman toiminnan reflektointi ja itsearviointi Kannustava ja realistinen palaute osaamisesta Arviointikeskustelut ja monipuolinen palaute	
Osallisuus ja vuorovaikutustaidot	Yksilönä yhdessä	Oman paikan jäsentäminen yhteisöissä / yhteiskunnassa Oman roolin ymmärtäminen vuorovaikutustilanteissa Vastuun kantaminen yksilönä ja jäsenenä ryhmän toiminnasta Toisten kunnioittaminen ja tasa-arvoinen kohteleminen	
	Vaikuttaminen ja osallisuuden vahvistaminen	Mielipiteen ilmaiseminen ja oman näkemyksen perustelevuus Aktiivisen kansalaisen taitojen harjoittelu	
Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot	Elämäntaidot arjessa	Suunnitelmallinen ajanhallinta Ongelmanratkaisutaidot Tiedonhankinta ja kriittinen arviointi Kestävää elämän tapaa edistävien valintojen tekeminen	
	Turvallinen arki	Vastuullinen ja turvallinen teknologian käyttö Turvallisuudesta huolehtiminen eri ympäristöissä	
	Hyvinvointi ja terveys	Ihmissuhdetaidot Kannustaminen terveellisiin elämäntapoihin	
Nivelvaihe, työelämään tutustuminen ja jatko-opintoihin ohjaaminen	Mielekkäiden ja kiinnostavien valintojen tekeminen	Päätöksentekovalmiuksien kehittäminen ja harjoittelu Omien henkilökohtaisten tavoitteiden asettaminen Oppilaitoksiin tutustumiset ja koulutuskokeilut Tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus	
	Työelämävalmiudet	Yrittelijäisyyden tukeminen Kannustaminen kokeilemaan ja yrittämään hyväksyen epäonnistumiset Työn merkityksen ymmärtäminen itselle ja yhteiskunnalle	

	Tulevaisuusajattelu	Tulevaisuuden globaalien maailman hahmottaminen Maailman ja ympäristön moninaisuuden ymmärtäminen Kestävän kehityksen edistäminen	
--	---------------------	---	--